

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:

Egészévre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség: Jókai-utca 10.

Kiadóhivatal: Számmér Imre könyvnyomdája.

A kisgazdák helyzete.

(X) Néhány ezer éve megírta már Eléazar rabbi, hogy: *nincs rosszabb foglalkozás a mezőgazdaságnál.* Ennek a mondásnak igazsága mint vörös fonál vonul végig az emberiség történetén, de talán sohasem volt annyira igaz, mint a legutóbbi évtizedekben. Koránt sincs okunk vallani, hogy a kisparosok helyzete csak némiképp is kecseszertető volna, de a gazdák helyzete napról-napra több aggodalomra ad okot. Az a darabka föld, mely apáinknak a mindennapit megtermette, megingott alattuk, úgy, hogy megszámlálhatatlan azoknak száma, kik tűzhelyeiket odahagyni kénytelenek, kik miként a bogarak a világosság felé, úgy vonzódnak a nagy városok fojtó körébe, mely megfosztja őket önállóságuktól, a nagy tőke szolgajármába szoritja, a honnan jókora perczenet kerül a szocializmus hadseregébe.

A föld népe csak részben ura a munkája és arca verejtékével termékenyített földnek. A nagy rész adóssággal van terhelve, úgy, hogy az eladható részeknek csak pár perczenetje volna megmenthető, ha a gazda a birtokát az adósságtól megtisztítani akarná. S a baj nem kisebb, hanem miként a megindult lavina lépésről-lépésre nagyobb lesz.

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZÁJA.

A komédiás paraszt.

Írta: Kincs István.

Nem hiába, hogy komédiásnak készült, hanem a művészi hajlamok korán is jelentkeztek nála. Tíz faluban se találkozott, ki fölvehette volna vele a versenyt a mászásban, hengerbóczban, meg a cigány kerekében. Ha az apja véletlenül parasztnak nem szánja, hát híresneves ember válhatik belőle s bizonyára becsületet hoz tulajdon hazájára, hol ugyanis csupa cseh monopolizálja a cirkszokor porondját.

Pedig szegény csehek lovat csak pingálva láttak még gyerekkorukban, nem úgy, mint Fényes Muki, ki tizenkét esztendőskorában már a legbolondabb táltost szőrés is megülte. Mi lehetett volna abból a gyerekből!

Az apja tekerte ki nyakát a gyerek szerecsényének. Két-három hónapon keresztül minden nap megkérdezte fiától:

— No Muki, hadd hallom, mit faragjak belőled?

— Komédiást, volt a rendes válasz.

— Istennyilát, nem komédiást! mordult rá olyankor az öreg Fényes Imre s a dolog abban maradt.

Pár hónap mulva az öreg előlről kezdte ismét a firtatást s Muki abból a magaválasztotta mesterségből még mindig nem engedett, hát nap-nap után szépen fölpofoztatott. És Fényes Imre azokkal a fölkelésekkel vitte is annyira, hogy Muki urfi, mikor egy a küllőmböző mesterségekhez való hajlandóságot

Sok oka van ennek. Első sorban az az óriási adó, melylyel az állam és a községek az adózókat megterhelik. S ez a teher évről-évre szaporodik, hisz a katonai szükségletek száz meg száz milliókat nyelnek el s ehhez a teherhez a gazdák aránytalanul többet fizetnek, mint a társadalom egyéb osztályai. Ehhez járul a véradó is. Az ipar, a velejáró bűnökkel és nélkülözésekkel a városok munkásosztályát fölötté elsatnyítja, úgy hogy az ujonczozó bizottságok aránylag kevés iparos ifjút sorozhatnak be katonának. Az erőteljes parasztleányok közül szedik ő helyettük is a katonákat.

A kötelező katonai szolgálat kétszeresen sújtja a földmivelől néposztályt. Míddőn az iparos munkás katonának áll, családja vele ugyszólván semmit sem veszít, hiszen ő felszabadulása után elszakadt családjától s csak ritkán osztja meg keresetét szüleivel. Másként áll a dolog a gazdánál. Ha a gazda fiát katonának hívják, apja benne egy erős munkást, mondjuk jobbkezt veszítette, a kinek helyét mással kell betölteni s a mellett, hogy két munkás kézzel kevesebb dolgozik, meg van a szülők költsége, kik a katonáskodót pénzrel s egyebekkel segélyezni kénytelenek.

Másik baj a napszám megrágulása. Azzal, hogy a városok sok munkáskéztől

tudakolták azontul, nem emlegette már azt a komédiáságot, hanem iszonyu keseredett arcot vágott és hallgatott, mint a töltetlen mozsár-ágyu.

Az apja azt hitte, most már minden jól vagyon: észretéritezte azt a bolond kölyket.

Pedig dehogy is. Muki hallgatása hasonlított ahhoz a némasághoz, mely egy vihar előtt a tikkadt földre ül s mely után annál jobban vadul minden elementum, hangosabban ripeg ropog a menydörgős menykő.

Csak épen az kellett, hogy komédiások kerüljenek a faluba. No hiszen, nem lehetett birni a gyerekekkel. Ha lánczra verik, talán azt is elszakítja. Apja eleget tiltotta, hagyja, feléje se nézzen annak az éhenkórász nemzetségnek. Csakhogy Muki nemcsak hogy feljűk nézett, hanem még beszélt a főkómédiás majszterr... S annak a beszélgetésnek pedig az lett a vége, hogy a jó Muki gyerek füstöt vetett odahaza; egyszer csak kőd előttem kőd utánam, ugy elszökött, mint a pinty.

A komédiások meg persze szintén el-tűntek...

Fényes Imrének se kellett több, ugy neki-dühödött egyszerre, hogy vasvillával indult a komédiások után. Ha rájuk akad, hát felét szentül úgy fölböki, hogy teljes életükben sem nyelnek több bicskát meg ostoronyelet. Ő hát aláírta volna a halállal való szerződésüket.

Muki is szépen kikapta volna a maga részét; hogy mit csinált volna vele, azt ugyan még nem gondolta meg az öreg, de hogy kicsit megfojtogatta volna, az már több, mint bizonyos.

Hanem hát hiába volt minden jószándéka, azokat a komédiásokat mintha a föld nyelte

megfosztották a falukat, akkor, mikor a legnagyobb dologidő van, munkást vagy egyáltalán nem lehet kapni, vagy csak oly magas bér mellett, mely sehogy sincs arányban a jövedelem nagyságával.

A tudomány sikerei, ha emelték is részben a gazda helyzetét, nagyobb mérvben vészthozók is voltak. A gépek előnyösek a mezőgazdaságra, de nem a gazdára. Nincs ugyan szüksége annyi munkaerőre, mint azelőtt, de a mikor szüksége van, ugy meg kell fizetnie, mint azt, a melynek ezelőtt egész estendőn keresztül adott dolgot s ehhez járul a gép vételének és jókárban tartásának minden költsége.

Nagyobb lett a kiadás s hozzájárult az óriási csapás, hogy a gabona ára az emelkedés helyett leszállott. Amerika dusan termő mezői oly mennyiségben árasztják el Európa gabonapiaczeit, hogy a versenyben a mieinknek háttérbe kell szorulniok. A bürzemanöverek pedig, a tisztességes munka megölői, könyörtelenül eszelik ki az irtó hadjáratot gazdáink ellen, ugy hogy a föld termése hovatovább megszűnik jövedelmi forrás lenni.

Nagyobbak lettek az igények is. Nemcsak a városok lakói görnyednek ma már a divat kényszerítő hatalma alatt, ez a kórszellem ellenállhatatlanul ragadja magával a kunyhók lakóit is. Nem is kell a

volna el szűkevényestül: nem lehetett rájuk akadni. Fényes Imre teljes négy héten keresztül vadászott rájuk, keresgélte, puhatólózott, még az újságba is kiírta őket, hanem hiába, hasztalan volt minden. Elkéseredetten tért vissza az ekeszarvához.

Kilencszer szántott s háromszor vetett, de az ő Muki fiáról még mindig semmi hír. Azt se tudta felőle, hogy él-e, hal-e. Azaz természetes, hogy meghalt. A komédiások mind meghalnak a becsületes apák számára, bárha fiakantor se bucsztatja őket. Fényes Imre is teljesen letett már a reményről, hogy fiát csak valaha viszontláthassa még az életben...

Pedig viszontlátta.

Az öreg egyszer bekeveredett a városba; gabonát vitt eladni s a mint a nyílt piacon össze-vissza ballag, hát komédiástanyára bukkant. Nyílt cirksusz volt az, közepén hatalmas akasztófaformával, melyről gyűrűs kötelek csüngtek alá; lenn meg lovak nyargalásztak köröskörül eszeveszetten. Tenger ember nézte és tapsolta a mutatványokat, hanem Fényes Imrének csöpp kedve se volt közelebb szerződni: még a fáját is gyűlölte a komédiásoknak.

A szemét azonban mégse hunyhatta be s így messziről is látott valamit. Most éppen poczakos ember csüng az akasztófan egyik lábánál fogva s a fogával zsinórt tart, mely egy tizenöt-tizenhat esztendő gyerkőczfét fog át derékon. Isten csudája, hogy a poczakos zápfoga mind utána nem kívánczik. Ni, most rakéta gyal a legényke lábán, az ember fordulni kezd, a forgásból pörgés lesz s a végén már eszeveszetten forog iszonyu tűzziporkákat hányva köröskörül. Valóságos istenkisértés ez,

tésére bízott zárdát. A buzgó és figyelmes apacák az intézet kapujában növendékeik kettős sorfala élén fogadták és tiszteletteljesen üdvözölték a zárda kegyes alapítóját. A daliás természetű egyházfő a legjóságosabb mosolylyal hallgata az elemi iskola növendékeinek nevében *Durmics Erzsike* által szöveg hangszulyozással elmondott üdvözölő beszédét és boldog öröm sugárzott arcán, midőn az anygalarczu leányka azon közóhajnak adott kifejezést, hogy Isten intézetünk nemeslelkű jötevőjét sokáig éltesse. A kis ovodisták képviselőiben a piczi *Szombathy Gusztó* lépett azután a püspök elé és bátor legény módjára szavalta el köszöntőjét. Az atyai szívű főpásztor szeretetteljesen ölelte magához és csókolta meg a kis szónokot és még azután is jóideig maradt a boldog apróság között kik sokáig fognak emlékezni a leereszkedő „püspök baci” nyájás szavaira. Távozása előtt legteljesebb megelégedését fejezte ki a püspök az irtalmas nővérek előtt a tapasztalatok fölétt. Megható volt a bucsu ó főpap azon kegyeletes ténye, a melylyel a növendékek által neki ajánldozott virágoskokokat gondosan összegyűjtve kihajtatott a temetőbe s ott azokat édes anya sirboltjára helyezte.

Kitüntezett munkások. *Gallus Pétert* és *Tornyos Antalt* a székesfejérvári *Felmayer-féle* kékfestő-gyár rüvezetőit sok évi hű és buzgó munkásságukért a király ezüst érdemkereszttel tüntette ki.

Egyházi műének. Az elmúlt vasárnapon a *fögyrnasiumi* ifjuság sz. miséjén igen nagy és felette örvendetes meglepetésben részesült az ájtatoskodó közönség. Az ifjuság iskola évi első sz. áldozási ünnepélyét tartotta és hogy lélekben áhitatosabban készüljön a sz. áldozáshoz, nem énekelt a sz. mise alatt, hanem a közös ifjusági ének helyett egy válogatott ifjusági kar adta elő a híres *Haller* egyházi zeneszerzőnek III-ik számú miséjét polyphon vegyes karra alkalmazva, még pedig oly szabatosággal, hogy — tekintve a compositio polyphon jellegét és az evvel egybekötött betanítási s előadási nehézségeket, — mindenkit bámulatra ragadtatt. Itt is első hatásával az előadás igazolta azt, hogy mennyi természetes erő rejlik a polyphon stílusban, mennyire nem kívánja a crescendók és decrescendók tulságos alkalmazását, mert mindezt bőségesen, hőt hatványozva helyettesíti a polyphon stílusnak természetes dallamereje. Méltán meglephetett mindenkit ezen előadás, mert hibezonyította azt, hogy csekély anyagi eszközökkel is, csekély pénzbeli áldozat mellett is, mily óriási eredményt tud felmutatni egy anyagi előnyökkel soha eléggé meg nem jutalmazható szakértelem és buzgóság. Magától értetődik, hogy ezen gyönyörű eredményt, — mely akármely székesegyház igényeit is minden tekintetben kielégíthetné, — a zircz. cist. rend buzgó és nagyműveltségű tagjának, *dr. Vass Bertalan* tanárnak köszönheti az ifjuság.

Az Örökimádás templomára a moóri templomokban e hó 8-án és 11-én tartott gyászmissén a hölgybizottság *Kovács Sándorné* vezetésével alatt 85 frt 28 kr gyűjtött. Azonkívül a moóri vadásztársaság 12 forintot adott a kegyeletes célra. — *Bakony-Sárkányban* báró *Fiáth Pálné* és leánya 37 forintot gyűjtött.

Harcz a jégfelhők ellen. A szállóhegyközség e hó 17-én tartott közgyűlésében elhatározta, hogy más óvatossá szőlőbirtokosok példájára szintén fölveszi az elemekkel való küzdelmet. A hadüzenet kimondása — mint előre lehetett látni — nem ment könnyűszerrel, mert

a gazdák egy része az eszmét Isten ellen való vétéknek tartja. Voltaképpen azonban úgy áll a dolog, hogy mivel az így fölmerülő költség-többletbe minden szőlőföldtulajdonos köteles hozzájárulni, sokan, a kik földjüknél csupán kukoriczát, vagy más efféléet termesztenek, vonakodtak a rájuk nézve kevésbé fontos vállalkozásba belemenni. Csináltak is olyan riadalt, a mihez képest az amerikai csikító-indiánok hadilármája közönséges szellőstutogással törpült. *Dr. Kövessy István* hegyközségi elnök mindazonáltal megőrizte hidegvérét a falrengető zsivajban és elrendelte a szavazást. A dühösen opponáló atyafiak jórésze ekkor kivonult a teremből, hogy — mint mondták — az „istenkísértésnek” még tanui se legyenek, főképpen pedig, mert nem volt szavazás czéledulájuk. Így 238 szóval 64 ellen elfogadták az indítványt, mely oktályonként évi 12 krajczárral szaporítja a hegyközségi adót. E szerint 927 forint 34 kr. jut a jég ellen való védekezésre, melynek módját különben még csak ezután fogja a választmány, egy, a földmivelségi miniszteriumtól kérendő szakértővel együtte-en megállapítani. Az indítvány kétféle tervet emlit. Az egyik a *Stieger-féle* készülék, melynél egy-egy telep (1 hangosó s öt mozsár) a hozzávaló fabódéval együtt 59 forintba kerülne, tehát a tíz telep összesen 590 forintba. A fönnyaradó összeget a szükséghez képest löporra fordítanák. Ennél azonban czélszerűbb az *Emmerling Adolf* által föltalált készülék, melyet a szegedi kiállítás aranyéremmel tüntettek ki. Ez csupán egy szívós kazánpléből készült hangcsőből áll s abba teszik a föltalálóról nevezett külön összetételű robbanó anyagot. Ezen tölécsérek darabonként 20 forintba kerülnek s az az előnyük van, hogy bódét sem kell melléjük építeni, csakhogy az ilyenből többre lenne szükség. Lehet azonban, hogy a választmány még ennél jobbat is talál.

Az évi-költségvetést egyhangulag elfogadták, mely szerint a hegyközségi adó kutföntartási költség czimén 2 krral emelkedett. Tehát ha ehhez még hozzáveszük a jégütő „polgári” ágyukra megszavazott összeget, a hegyközség adója a jövőben oktályonként 69 kr. lesz.

Eljegyzés. *Lurja Aladár* hírlapíróársunk a Székestehervár és Vidéke belső dolgozóarsa eljegyzett *Schulhof Sárika* kisasszonyt, *Schulhof Lajos ny. tanár* leányát *Szegedről*.

Névmagyarosítás. *Kohm Antal* székesfejérvári lakos vezetéknévét belügyministeri engedélylyel „Kovács”-ra változtatta.

Uhlánusok harcza. Csak szilaj legény a katona, akármilyen uniformist viseljen is. Harcz az eleme, a nélkül unja az életét s ha felsőbb hatalmasságaik pihenni hagyják őket, hát hété-korba ők maguk csinálnak egy kis parázs verekedést, gyakran fegyverrel, mint ezt számtalanszor halljuk. Így történt ez most vasárnap este is a vásártéri *Rausnitzer-féle* vendéglőben. Öt uhlánus mulatott ott, egy szakaszvezető és négy közvitéz, azonkívül a szomszéd asztaloknál is iddogált néhány csöndes „czibil.” A banda huza egy darabig az uhlánusoknak, közbe egyik czivil is rendelt valami magyar nótát, a mi sehogy sem tetszett a messziről szakadt vitézeknek. Végre is belékötöttek az atyafiba, a ki egy darabig csak feleselt velük, hanem azután a hadiák fölkapták és kivitték az udvarba, a hol alaposan helybenhagyták. A szakaszvezető valami *Buzem* nevű, sarkantyujával tiporta, a többiek pedig kardjaikkal szurkálták, míg végre megelégedlén a mulatságot, eltávoztak a korcsmából, az agyon-

kinzott embert pedig az ottmaradtok lakására szállították. A multság java azonban csak ezután következett. Az uhlánusok a vásártér elején maguk között összevezettek a közülük három kardjaikkal támadtak a szakaszvezetőre, kit iszonyuan összevagdaltak. Az ötödik, ki a többiél kissé elmaradt, ezt látva odasietett és az egyik közembert kardjával megbesesítette, mire a többiek elmenekültek. A két súlyosan sérült vitéz a katonai kórházba szállították, a többiek pedig a hadbírószág elé kerülnek.

Megmőrgéztett gyermekek. Két megdöbbenően szomorú hírt hallottunk a szomszédos Szabad- és Falubattyán testvérközségekből. Két ártatlan kicsiség, a kettőnek életkora együttvéve alig tesz ki 5 esztendő, mult ki a napokban véletlen halállal, méreg által. Az egyik csak elaludt csöndesen, fájdalom nélkül, de a másik szörnű kinokat állt ki, míg meggyőört kis testéből elszállott a lélek. A két esetet következőkben ismertetjük.

Szilí Mihály falubattyáni földmives szombaton reggel feleségével együtt jött el hazulról a fejérvári hetivására. Öt kis gyermeküket — kik közül a legidősebb tíz éves — falügyelet nélkül hagyta odahaza. Ugy déltájban az egyik, a mástfélés *Juliska* megehezett és kutatni kezdett a konyhában levő szekrényben, hol anyja egyebek közt a mosáshoz használt folyékony állapotban levő szódát tartotta. A kis leány kivette a szódás csuprot és tejet gyanítván benne, nagyot ivott az erős méregből. Pár pillanat múlva iszonyú kinok közt összesesett, mit a többiek látva, jiedt jajveszékéssel hívták be a szomszédokat, kik a szerencsétlen gyermeket ápolás alá vették, de bár később a szülők hazaérkezve orvost is hívtak, már segíteni nem lehetett rajta és másnap estére kisenvedett.

A másik eset *Szabadbattyánban* történt. Tegnap reggel *Márton Lajos* gazdaember átment *Szent-Mihályra dr. Rieder Gyula* körorvoshoz, hogy fiúbajára valami orvosságot kérjen. A kapott morfiumot aztán, melyet a rendelet szerint fülébe kellett csepegtetni, szépen hazavitte, hol az első próba után nyomban lefeküdt és elaludt. A szobában levő harmadfélés fiacskája ekközben észrevette az ablakra helyezett üveget, odament és fölhatjotta. Mire az apa fölébredt, a kis fiut már megölte az erősen ható méreg. Csak elaludt töle csöndesen, fájdalom nélkül mind este szokott, még egy vonás sem torzult el az arcán. éppen a pirosság tünt el örökre.

A beiratások a városi elemi iskolákban már befejeződtek, a következő eredménnyel: Belvárosi fiúiskolába beiratkozott 276 fiú, 220 leány, 73 ismétlő; az öregutcai iskolába 123 fiú, 97 leány, 29 ism.; a zámozly-utcaiba 103 fiú, 81 leány, 20 ism.; az olaj-utcaiba 163 fiú, 150 leány, 51 ism.; az ezredfély iskolába 192 fiú, 96 leány, 46 ism.; a vizivárosiba 246 fiú, 124 leány, 63 ism.; a palotaváros I. kerületibe 110 fiú, 87 leány, 45 ism.; a p. v. II. kerületibe 314 fiú és leány, 91 ism.; végül a tóvárosi iskolába 340 fiú, leány és 41 ismétlő. Összesen 2642 mindennapi és 422 ismétlő.

Tüz. A *József főherczeg* tulajdonát képező *acsa* téglagyár égető kemenczéjének épülete e hó 11-én kigyulladt és teljesen leégett. A kemenczében éppen téglát égettek s az óriási szélviharban fölszálló sziporkáktól lángot fogott a magas zindelytető. A főherczeg kára 300 forint.

A megye közgyűlése. Fejérvármegye törvényhatósági bizottsága a jövő hó 2-án tartja rendes öszki közgyűlését. A 248 pontból álló tárgysorozatból megemlitjük a következőket: Alispáni előterjesztés a székesfejérvári és dunadonyi járási mezőgazdasági bizottságba, továbbá a választott bizottságba tagok választása iránt. A vasuti kölcsön törlesztésére és az árvaház építési alapra kivetendő pótdadó mérvének megállapítása. — A kereskedelemügyi m. kir. minister tudatja, hogy a dr. *Hercezeg Mihály*

és társa bpesti lakosnak Buda-örsztől Vaál, Lovasberény. Székesfehérváron át Veszprém felé Csáktornyáig vezető villamos vasut előmunkálataira adott engedélyt egy évvel meghosszabbította. — Ugyanaz tudatja, hogy a Dr. Eötvös Bálint bpesti lakosnak a Fejérvártól Tapolczáig esetleg Saágh pusztaától Balaton-Ederecsig, másrészt Vörösbénytől Veszprémig vezetőket helyi érdekű vasut vonalra adott előmunkálati engedélyt egy évvel meghosszabbította. — Ugyanaz tudatja, hogy a „részenyitársaság villamos és közlekedési vállalatokra“ bpesti czégnak a budatok—nagy-tétényi h. é. villamos vasut folytatásaként Nagy-Tétény—Érd—Tárnok—Soóskut és P. Zámor község érintésével Ettyek községig vezetőket helyi érdekű villamos vasut vonalra az előmunkálattal egy évre megadta. — Somogy vármegye közönsége a rohamosan terjedő borhamisítás meggátálása tárgyában az országgyűlés képviselőházához intézett feliratát pártolás végett megküldi. — Szepes vármegye közönsége az utazási kedvezményeket biztosító évi igazolványoknak a tisztviselők családtagjai részére való engedélyezése tárgyában a m. kir. államvasutak igazgatóságához intézett átiratát pártolás végett megküldi. — A selmeczbányai honvéd emlékszóbor bizottság gyűjtés elrendelését kéri. — A vármegye 1900. évi költség előirányzata. — Az árvaház építési alapra kivetendő pótdóra vonatkozó előterjesztés. — A vasut építési kölcsön törlesztésére kivetendő pótdóra vonatkozó előterjesztés — Alispáni jelentés a bpesti gráciai állami ut egy részének átvétele s viszont a szférjvár—esztergom—ipolyási utnak átadása tárgyában. — A vármegyei mezőgazdasági bizottság szabályrendelete. — A faiskoláról és fásításokról alkotott szabályrendelet módosítása. — A néhai Kiss József cím. kanonok volt vajtai plehános szegény alapítványára vonatkozó alapító levél. — Az országos magyar gazdasági egyesület megkeresése az országos gazdasági egyesületek szövetségébe leendő belépése iránt. — Az országos orvosösszevétel megkeresése a községi és körorvosok fizetésének a vármegyei pénztárból leendő fedezése iránt. — Vértes-Boglár község képviselőtestületének a fogyasztási adó jövedelem felosztására vonatkozó határozata s az ellen gróf Esterházy Miklós Móríz által közbevetett fellebbezés. — Pákoz községnek a vasuti kölcsön felosztására vonatkozó határozata s az ellen Kégl György által közbevetett fellebbezés. — A ráczereszturi r. kath. egyháznak a község elleni tényleges birtoklási ügyében beadott kérvénye.

— **Drága zálog.** Ilyen czim alatt irtuk meg mult keddi számunkban *Ehler Antal tárnoki* váltóór esetét, ki nem rég hatszáz forintot örökölt, de nem sokáig örülhetett a szerencséjének. Ugyan is *Takács Gyula* borbély felesége zálogból kiváltott asztalkendőjével együtt a csinos kis summát is elvitte, de aztán a véletlenül hozzá került pénz visszajuttatásáról egészen megfeledkezett. A nem éppen példás becsületérzésű, házaspár még az nap fölszedte sátorfáját és Kanizsa felé megszökött a váltóór nagy szomorúságára. Most azonban mint értesülünk, a *keszthelyi* csendőrség *Takácsék* elcsipte és a pénzből még náluk talált 440 frttal egyetemben átadta a *vaáli* járásbírósnak.

— **Szüreti multság.** A déli-vasuti műhely férfi dalegylete, október hó 1-én, a polgári lövöld termében, saját pénztára javára, dalárda közreműködésével, confetti, szerpentin és tánczsal egybekötött *szüreti ünnepélyt* rendez. Belépti díj: személyjegy 60 kr., családjegy 3 tag után 1 frt 20 kr. Kezdeté este 10 órakor. A rendezőség kéri, hogy a résztvevők lehetőleg magyaros öltözetben jelenjenek meg. A multság kedvezőtlen idő esetén is meg lesz tartva.

— **Az ősemler.** Még van ilyen, még pedig itt Székesfehérváron, azaz helyesebben a natáiban. *Szabó Józsefnek* hívják a mezei vad sorban élő civilizálatlan atyafit, kinek az Isten képeire teremtett ember magasabb hivatásáról ép oly

halovány fogalmi vannak, akár a néhai fertői gyikembernek. Egész nyáron át kün lakik a telkeken, a hol nyers uborkával és sóskával él, közbe-közbe változatosság kedvéért krumplit és gyöngy kukoriczát süt magának, természetesen a máséból. A derék ősemler garázdákodása már régóta boszantja munkás felebarátainkat s már számtalan följelentés érkezett ellene, míg végre a rendőrség is megsokálva a dolgot, ma délután az összes városi csöszök és néhány rendőr közreműködésével hajtóvadászatot indított ellene; ezideig azonban még nem sikerült megfogni a kiváló mezei specialitást.

— **A tanító multság** tekeversenyére szóló jegyek *Weisenfeld János* t. bizottsági elnöknel kaphatók (Széchenyi-utca). A tekeverseny szombat délután 2 órakor kezdődik a polgári lövöld kethelyiségében.

— **A sógorok.** *Gudács János* és *Szabó István bodajki* lakosok a minap valami hagyaték fölött akartak megosztozni. A fontos művelet közben *Gudács* kretája egy kissé a maga javára csuszott. A mi a másikat annyira elkeserítette, hogy egy kezégyébe akadt cséphardaróval alaposan megrakta a ravasz sógort. Így tehát az osztózat majd a moóri járásbíró előtt fogják befejezni.

I R O D A L O M.

Magyar drámai mesék. Ezen a czimen jelent meg a Szent-István-Társulat kiadásában *Pintér Kálmán*nak, a budapesti piarista gimnázium irodalomtanárának, ifjusági könyve, melyet szerzője, mint könyve Előszavában írja, főképp a középszkolai tanuló ifjuság számára irt segédkönyvül az irodalmi tanításhoz. Mert sok tanulóknak nincs alkalmuk, akár könyvből, akár a színpadról, megismerkednie a magyar dráma kiválóbb vagy tárgyára és előadására nézve érdekesebb darabjaival. A könyv bevezetésében a magyar dráma fejlődését ismerteti röviden, kiemelve a kiválóbb írókat. Azután husz magyar drámáirólak huszonégy művét ismerteti fajaik és időrendjük szerint, elmondva a dráma meséjét (történetét) 6—14 oldalnyi terjedelemben egyszerű novellastílusban. A könyv alakja közép S-adrét, a bevezetőrészekkel 274 oldal terjedelemben, csinos angolvászón kötésben. Irányát tekintve hasznos és mulattató könyv nem csak a tanuló ifjuság, hanem mindazok számára, kik a magyar dráma iránt érdeklődnek. A szép kiállítású könyv a *Szent-István-Társulat* „Stephanum-nyomda“-jában készült, ára kötve 1 frt. Megrendelhető a kiadó társulatnál (Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 28.) és minden könyvkereskedésben.

A keresztény katolikus Anyaszentegyház rövid története. Iskolai használatra írta *Németh Gyula*, Budapest 1899. Az esztergomi főhatóság engedelmével kiadja: A Szent István Társulat. Ára 40 fillér. A Szent István Társulat mult éveben irodalmi pályázatot hirdetett egyes tankönyvekre, a most megjelent rövid egyháztörténelem e pályázaton nyerte el a bábért. Ez a körülmény már egymaga elegendő, hogy a könyvet úgy tartalmi, mint pedagógiai és irodalmi tekintetben oly művecskének lássuk, mely méltóan tölti be azt a hézagot, melyet a Társulat pályázata betölteni kívánt. A könyv beosztása: Rövid bevezető-fogalmak. I. rész. A Szentlélek eljövetele. II. rész. Nagy Konstantin megtéréstől a hitújításig. III. rész. A hitújítás-tól napjainkig. Az egyháztörténeti eseményeket röviden, de élvezetesen tárgyalja. Szerzőnek célja, hogy a történelmi ismeretek által a tanuló-ifjakban az Egyházhöz való ragaszkodást és igaz szeretet ébresztessen, szóval, hogy e tárgyból nyert ismeretekkel az ifjúban a val-

lások meggyőződés erősödjék és megszilárduljon. A könyvet melegen ajánljuk a magasabb fokú népoktatási intézetek hióktatóinak becses figyelmébe. Megrendelhető a *Szent István Társulat* könyvkiadó hivatalában Budapesten, VII. Szentkirály-utca 28. szám.

Az őszi könyvpiacz legolvasottabb könyve lesz a *Magyar Biztosítási Évkönyv* II. évfolyama, melyet dr. Róth Pál, Szücs Mihály, dr. Farkas Gyula, dr. Kondor Béla igazgatók és Milhoffer Sándor, dr. Virágh Gyula, Török Jenő és Bein Károly közgazdasági írók, szerkesztettek. A rendkívül diszes és a magyar biztosítás ügy történetét tárgyaló szakmunka, 1 frt. 50 kr-ért rendelhető meg a lap kiadóhivatalában és az összes könyvkereskedésekben. A könyv a *Biztosítási és Közgazdasági Lapok* szerkesztésében (VI., Aradi-utca 40.) jelenik meg.

A „*Pillangó*“ ez ideig megjelent számai lebizonyították azt, hogy a szerkesztőség úgy a rajzok valamint szövegei tekintetében a legmagasabb színvonalon áll és így a „*Pillangó*“ tényleg a legszebb a legjobb magyar élczlap mely hivatva van hasonló kiállítású német élczlapokat hazánkban fölöslegessé tenni. A kiadóhivatal október 1-től új előfizetést nyit és szívesen küld mutatványszámot mindenkinek, a ki azt kívánja. A „*Pillangó*“ előfizetési ára egész évre 4 frt., fél évre 2 frt. Előfizetni lehet a „*Pillangó*“ kiadóhivatalánál Budapesten, VI., Teréz-körút 35.

Felelős szerkesztő: *Chay Antal*.

NYILT-TÉR.*

KÉRDEZZÜK MEG A HÁZIORVOST!

Krondorfi
alkálikus természetes
savanyuviz

NYÁLKAOLDÓ HATÁSÁNÁL FOGVA A
TÜDŐ, GYOMOR ÉS HUGYHÓLYAG

* * * * BANTALMAKNÁL * * * *

47. 0—27 LEGJOBBAN AJÁNLVA!

MINDENÜTT KAPHATÓ!

* E rovatban közöltékért teletlőséget nem vállal a szerkesztőség.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. székesfehérvári 17. honvéd gyalog-ezred 1. számú közétkezési bizottsága pályázatot hirdet a **folyó évi október—december** idő alatt eszközrendő liszt szállításra. — A mintával ellátott ajánlatok **folyó hó 25-ig** a fenti címre küldendők be.

Részletes felvilágosítás *Mikovich László* főhadnagy ezredélelmező tisztnél (lakatya, barak helyiség 7. szám alatt nyerhető.

A m. kir. székesfehérvári 17. honv. gyalog-ezred 1. számú közétkezési bizottsága.

256. 2—1.